

Nowe szycie makatki

Makatki umieszczano w centralnych miejscach, by były widoczne po wejściu do pomieszczenia – najczęściej nad stołem, kuchnią, przy szafkach z wodą. Podkreślały porządek, przytulność domu i gospodarność właścicieli a umieszczone na nich napisy miały wskazywać i przypominać normy i zasady postępowania w życiu. Do polskich domów makatki przywędrowały z Niemiec i Holandii po I wojnie światowej, rozpowszechniły się w latach 50. i 60. XX wieku.

W Łódzkim Domu Kultury na 17 XI zaplanowano podsumowanie projektu „#1 Nowe szycie makatki/otwarty konkurs” – wręczenie nagród laureatom i otwarcie wystawy pokonkursowej. Celem projektu-konkursu była reaktywacja tradycji tworzenia makatek w nowym wydaniu, adaptowanie starych form do współczesnych warunków społecznych. Jego zadaniem było ożywić, przypomnieć i spopularyzować hafciarstwo wśród wszystkich pokoleń mieszkańców województwa łódzkiego oraz wyzwolić kreatywność uczestników, którzy, stosując tradycyjne lub innowacyjne techniki, mieli stworzyć nowe artefakty. W konkursie wzięło udział 82 autorów – przedstawili do oceny blisko 160 prac. Dzięki projektowi powstała kolekcja makatek, zróżnicowana pod względem tematów i technik wykonania. Wybór motywów zdobniczych, sentencji należał do autorów i podyktowany był przeznaczeniem i miejscem ich wykorzystania. Są to prace zarówno o charakterze tradycyjnym, których kompozycja, technika, kolorystyka inspirowana jest starym wzornictwem, jak i makatki alternatywne, innowacyjne, zinterpretowane na nowo, zróżnicowane pod względem formy i funkcji, np. nobilitujące makatkę do malarskiej formy lub przypominające rysunki komiksowe czy wzorniki zielarskie. Wszystkie są niezwykle starannie wykonane, często połączone z komentarzem nawiązującym do współczesnych realiów, mogą stać się nostalgiczną, a zarazem żartobliwą dekoracją współczesnych wnętrz. Reaktywowana makatka to świadome przypomnienie obrazów dzieciństwa, opowieść o rękodziele, ludziach je tworzących i wyrobach, które są nośnikami tradycji.

Projekt Danuty Wachowskiej i Alicji Woźniak został zrealizowany przez Łódzki Dom Kultury oraz Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi i uzyskał dofinansowanie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Do współpracy zaproszono muzea: w Brzezinach, Łęczycy, Łowiczu, Opocznie, Sieradzu i Tomaszowie Mazowieckim. Tam właśnie ekspozycja będzie prezentowana od stycznia 2018 roku.

Alicja Woźniak